

Minka-hus i Grønnegården ved Frederiks Hospital (Designmuseum Danmark)

I hvert semester, d.v.s. hvert halve år, gennemfører vi på KTR (Kandidatprogram i Kulturarv, Transformation og Restaurering på Kunstakademiets Arkitektskole) en konkret og praktisk byggeopgave, sammen med de studerende. (se bl.a. Vadstrup, Søren: *Vedvarende holdbarhed. Bæredygtighed og cirkulær økonomi for bygninger* (2018), side 44-45). Disse følger en 3-delt tektonisk cyklus: Stabling (bl.a. mursten), Støbning (bl.a. gips og beton) og Sammenføjning (bl.a. træ eller stål). Disse hænger igen sammen med studieopgaven i det pågældende semester, så byggeopgaven repræsenterer den samme tektonik som semesteropgaven. I foråret 2008: Ballonparken og Ballonhangaren på Vestre Fælledvej. Så der var i den grad dømt byggeri i træ.

Et tredje element, der også vælges i tektoniske sammenhæng med semesteropgaven er studieturen. Denne gik derfor, her i april måned, til Japan, hvor vi (3 lærere og 27 studerende + 2 phd-studerende) opmålte, tegnede og studerede trætempler og træhuse. Vi besøgte også et værksted, hvor man dels byggede nye, japanske træhuse, dels genopførte og rekonstruerede meget gamle, nedtagne såkaldte 'minka-huse', der kan oversættes til 'folkets huse' (bønder, arbejdere, håndværkere og handlende), modsat overklassens samurai-huse. De nedtagne huse kunne være 300-400 år gamle, men har måttet rives ned p.g.a. byudvikling, dæmningsbyggerier eller lignende. (Se NYHEDSBREV nr. 3).

På disse helt adskilte huse kunne vi studere de meget specielle japanske træsamlinger, og det lykkedes endda mig at få en meget speciel løs tap med hjem – en såkaldt *Yatioi Hozio*, som oversat betyder en spækhugger, der som bekendt bider sig godt fast i byttet, idet denne tap netop låses fast med to 'tænder'. Den skal kopieres hjemme på værkstedet, og også have en 'modpart' at sidde fast i.

'Spækhugger-samlingen' i form af en løs tap, som jeg fik i gave af den japanske 'Minkabygger' Yoshihiro Takishita, der talte glimrende engelsk, under vores besøg på hans tømrerværksted i byen Kamakura.

BEVAR·DIT·HUS

Nærsomt

Men vi kom fra afdelingens byggeopgave, kaldt 'tektonik-opgaven', der skulle finde sted i 3 uger efter japan-turen, og som noget nyt skulle den foregå 'in public' i form af 'Grønnegården' til Frederiks Hospital i Bredgade, nuværende Danmarks Designmuseum.

Selv om vi er mange studerende, kan man på 3 uger ikke nå at bygge et færdigt hus, så planen var at bygge et langt halvtæg i træ, bestående af stolper, remme, bjælker, spær og dragere.

Normalt er det eneste man kan finde på, at samle den slags trækonstruktioner med beslag og bolte. Men nu havde vi jo været i Japan og studeret minka-huse, så hvorfor ikke bygge et træhus i Danmark med 'minka-træsamlinger'. Som sagt så gjort. Jeg vil redegøre for dette i en senere artikel om moderne, 'bæredygtige' i mere end én forstand, træhuse i stolpeværkskonstruktion.

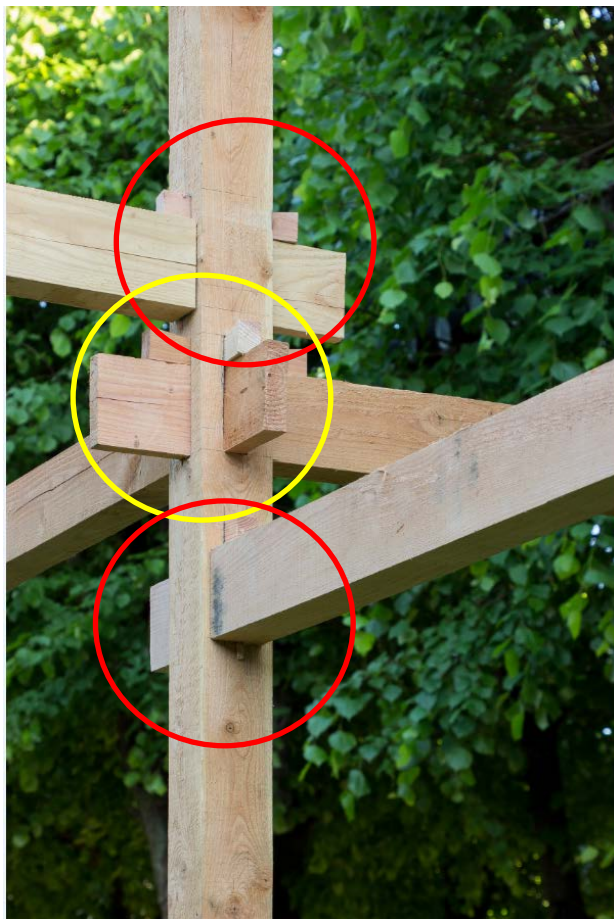
Man kan dog læse min artikel i fagbladet TRÆ nr. 16: [Bindingsværk – før, nu og i fremtiden.](#) Hvor der er et oplæg til mit igangværende forskningsprojekt: 'Bæredygtige træbygninger i stolpeværk'

Denne og næste sider:

Det var et pænt stort træhus, vi fik bygget på bare 3 uger. 27 fag lang, var den. De stakkels studerende knoklede virkelig, og mest i regnvejr. Bygningen blev efterfølgende foræret til en specialskole for udviklingshæmmede, der er i gang med at genopføre den.

Disse tre træsamlinger repræsenterer en ganske anderledes måde at samle stolper og bjælker og stolper og remme/løsholter på end i Danmark, selv om de i det udvendige ser nogenlunde ens ud. Men her langt mere avanceret og sofistikeret, bl.a. fordi samlingerne selv låser sig sammen.

Vores 'Minka-hus' stod desværre kun i 3 dage i Grønnegården, så det er meget få personer, der har set den, da gårdsrummet skulle bruges til et teaterstykke. Her ses den under nedtagningen.

Bygningen er imidlertid meget let at skille ad, flytte og genopføre, bare man husker at nummerere alle samlingerne efter et logisk system.